

# Kouzlo junior handlingu <sup>14</sup>



## Trojúhelník 2

Trojúhelník v mnoha variantách patří k často požadovaným prvkům, a proto mu budeme věnovat pozornost ještě jednou. Mladý handler by se měl s přehledem a v klidu umět vypořádat nejen se všemi situacemi ve výstavním kruhu, ale i s případnou nepřesností rozhodčího nebo s méně obvyklými požadavky.

## Pomůže pečlivý nácvik a dostatečná praxe

V minulém díle jsme si ukázali chybné provedení trojúhelníku, na kterém jsou nedostatky zjevně patrné. Vezměte si obrázek dvou trojúhelníků pod sebou k ruce (Pes přítel člověka 1/2009, strana 75) a řekněme si, na co se máte zaměřit. U standardně požadovaného trojúhelníku by měla být strana AC stejně dlouhá jako strana DA. Od pozice rozhodčího ke středu přepony vede pomyslná linie AB, vyjadřující ideální úhel pohledu rozhodčího na psa. Podstatné je, aby vedení psa mezi body C a D bylo kolmé k postavení posuzovatele, který by měl

vidět psa v bočním pohledu. Logickým důsledkem je další část provedení trojúhelníku, kdy se hodnotí, zda jsou obě části přepony, CB i BD, stejně dlouhé.

Pokud jste si až doteď mysleli, že je trojúhelník snadným prvkem, asi vás nyní napadá, jak je možné všechno najednou ve výstavním kruhu sledovat. Jediným řešením je pečlivý nácvik a dostatečná praxe, které vám na základě pocitu zautomatizují tvar trojúhelníku v paměti, a časem budete podvědomě vědět, zda jste se odchýlili z dráhy či nikoliv. Pokud se podíváte na obrázek dvou nesprávně provedených trojúhelníků, jistě naznačené nedostatky sami odhalíte.

U horního trojúhelníku je dráha AC příliš dlouhá, což zapříčinilo, že posuzovatel vidí psa v prostoru přepony příliš zepředu a linie přepony je k jeho úhlu pohledu šikmá, nikoliv kolmá. Aby mohl handler prvek dokončit, musí po druhém vrcholu linii DA zkrátit. Podobnou nepřesností je linie přepony, která je příliš odkloněná od úhlu pohledu rozhodčího na spodním trojúhelníku, pes je přitom rozhodčím viděn příliš zezadu a linii DA je nezbytné při návratu prodloužit. Na obrázku nemáme třetí nesprávnou variantu, kdy si handler až při pohybu z C do D uvědomí svou chybnou dráhu a pokusí se ji narovnat, čímž ovšem na přeponě vznikne „zub“ a rovná linie pohybu je porušena. Všem třem zmíněným chybám lze předejít jediným způsobem. Přesným zvládnutím obrátů ve vrcholech

trojúhelníka a výtečnou orientací v prostoru při předvádění rovných linií.

Až se vám správné provedení prvku dostane pod kůži, rozmístěte si pomocné pet lahve párkrát s chybným postavením, abyste snadno pocitově odlišili rozdíl mezi přesným a nepřesným provedením. Psa k tomuto tréninku nepotřebujete, je to lekce především pro vás, pro váš smysl a orientaci v prostoru. Hrajte si, bavte se a učte se být nejlepší.

## Pohyb rozhodčího

V kruhu se musí umět správně pohybovat nejen handleri, ale také rozhodčí.

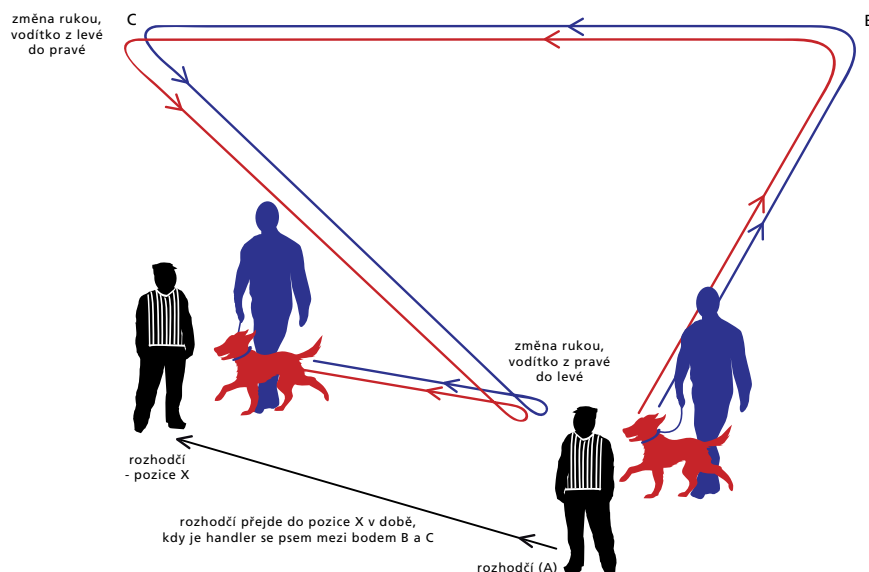
Posuzovatel by měl předepsané pozice u jednotlivých figur znát přesně a měl by mít jasno v tom, co a jak chce od handlerů vidět. Je bohužel skutečností, že se handleri častěji setkají s poněkud nevyzpytatelným pohybem rozhodčího, než s čitelnou mluvou těla. Pak záleží na handlerovi, na jeho zkušenostech a rychlé reakci, zda i při chybném postavení posuzovatele dokáže předvést figuru pokud možno ideálním způsobem. Je ovšem na rozhodčích, aby si uvědomovali, co dělají, co říká jejich tělo a kam směřují chodidla. V základních pozicích by měl posuzovatel stát vzpřímeně a mít přinoženo. Tělocvikářsky bychom použili termín stoj spatný, přičemž středem mezi mírně rozevřenými špičkami chodidel vede pomyslná linie ideálního úhlu pohledu rozhodčího. Při přesunu do jiné pozice by měl posuzovatel udělat potřebný počet výrazných kroků se závěrečným natočením těla i chodidel do nové pozice. Jednoduše řečeno, pohyb rozhodčího musí být pro handlery zřetelný, jasný a čitelný a posuzovatel by jej měl mít buď naučený nebo dobře promyšlený.

## Nejčastější chyby rozhodčích u trojúhelníku:

- nevědomé a nevyzpytatelné změny pozic nebo posuny v prostoru,
- nestandardní pozice v době zadání figury,
- rozhodčí zůstane v rohu kruhu, ale není chodidly natočen přes střed do protilehlého rohu, tak, aby mohl handler předvést pravidelný trojúhelník,



## TROJÚHELNÍK S PŘESUNEM ROZHODČÍHO



- rozhodčí je kdekoli v kruhu otočen na nevhodnou stranu,
- rozhodčí se přesune příliš brzy, čili v době, kdy je k němu handler ještě otočen zády a změnu nemůže zrakem zachytit,
- rozhodčí se přesune příliš pozdě, tedy v době, když handler již směřuje k němu se psem v levé ruce a neměl by svou dráhu měnit,
- rozhodčí se přesouvá vždy nevýrazným či nejasným způsobem.

### Kdy a jak figuru provést

Jestliže se posuzovatel v průběhu figury pohne, musí handler především rychle a někdy spíše intuitivně rozlišit, co se děje. Zda udělal posuzovatel jen pár krůčků stranou, což znamená standardní provedení figury s drobným posunem poslední strany trojúhelníku směrem k nové pozici rozhodčího, nebo zda se zřetelně posunul ze své pozice do jiné a chce vidět figuru se změnami. Bylo by totiž chybou handlera předvádět se psem figuru předepsanou se změnou vedení při každém malém posunu rozhodčího! Praktickou pomůckou handlerovi mohou být špičky bot a postavení rozhodčího, udávající směr celému dění. Jak obě situace rozeznat?

### Malý posun rozhodčího

Rozhodčí zadá figuru v ideálním postavení a během provádění přepony prvku handlerem se posune jen o několik menších kroků stranou z původní pozice. Obvykle jde o tři, čtyři krůčky. Tělo směřuje stále kolmo k přeponě trojúhelníku. Handler musí zmíněnou drobnou změnu zaznamenat, první dvě části trojúhelníku provede standardním způsobem a v poslední části nasměruje psa do přesunutě pozice rozhodčího tak, aby byl prvek dokončen řádně před rozhodčím. Vedení psa se nemění, vodítko se nepřehazuje do druhé ruky. Pro handlera je důležité,

aby se po obratu ve druhém vrcholu trojúhelníku včas podíval, kde stojí rozhodčí a nasměroval pohyb k němu. I tento kontrolní pohled vystavovatele bývá sledován a hodnocen.

### Trojúhelník s přesunem rozhodčího

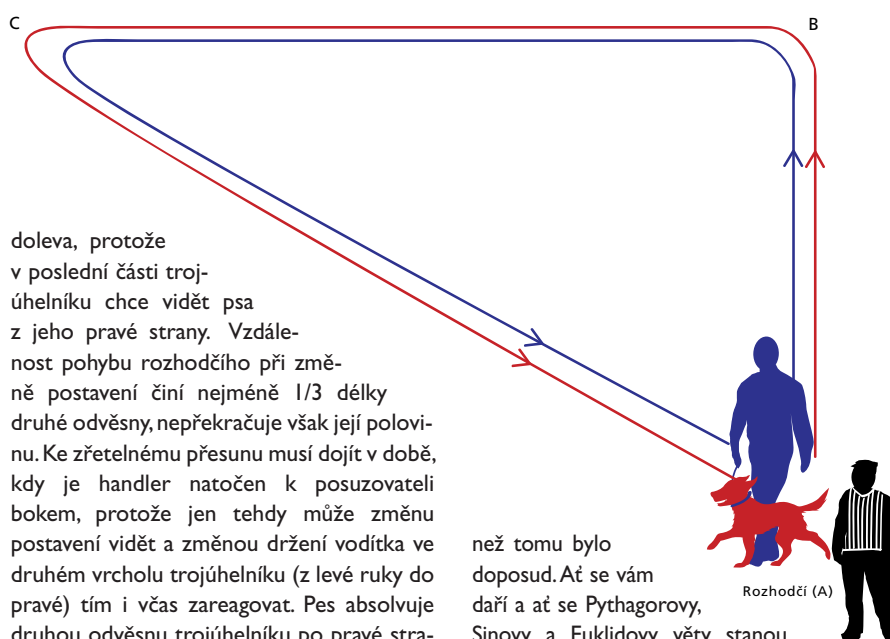
Složitější a na provedení náročnější variantou je trojúhelník s výraznou změnou pozice rozhodčího. Posuzovatel se v době pohybu handlera po přeponě (z bodu B do bodu C) může záměrně výrazně přesunout šikmo

ruky zpět do levé a po tomto obratu, v nové šikmé, ale rovně předvedené linii, nasměruje psa k místu, kde rozhodčí stojí nyní. Zde před ním prvek dokončí a postaví psa do standardního výstavního postoje, kolmého k pozici posuzovatele.

### Trojúhelník u hrany kruhu a jiné pozice

Může se také stát, že posuzovatel zadá handlerům trojúhelník z méně obvyklé pozice, kdy stojí u hrany kruhu a chodidly směřuje podél pravé strany obvodu kruhu. V takovém případě využije handler tvaru výstavního kruhu. Nejprve vyjde rovně podél pravého hrázání, obrat udělá v rohu, samozřejmě pokud nejde o kruh s obří rozlohou!, podél hranice kruhu absolvuje i protější stranu a v dalším rohu se nasměruje šikmo přes střed kruhu zpět k rozhodčímu. Lepší možnost v tomto případě nelze použít. Jestliže posuzovatel zadává trojúhelník z jakékoliv jiné než standardní pozice, kdy stojí uprostřed jedné strany kruhu nebo u hranice kruhu, musí handler rychle odhadnout situaci a najít řešení, které je co nejvíce blízké ideálu. V hlavě mu musí bleskově proběhnout hlavní zásady figury trojúhelník: rovné a pokud možno stejně dlouhé odvěsny, přepona kolmá k linii pohledu rozhodčího a předvedená rovně, obě části přepony mezi vrcholy trojúhelníku a linií pohledu stejně dlouhé, přesné obraty, čisté provedení. Mám za to, že od teď budou mladí handleři zacházet i ve škole při geometrii s trojúhelníkem s úctou a také s daleko větší pozorností,

## TROJÚHELNÍK U HRANY KRUHU



doleva, protože v poslední části trojúhelníku chce vidět psa z jeho pravé strany. Vzdálenost pohybu rozhodčího při změně postavení činí nejméně 1/3 délky druhé odvěsny, nepřekračuje však její polovinu. Ke zřetelnému přesunu musí dojít v době, kdy je handler natočen k posuzovateli bokem, protože jen tehdy může změnu postavení vidět a změnou držení vodítka ve druhém vrcholu trojúhelníku (z levé ruky do pravé) tím i včas zareagovat. Pes absolvuje druhou odvěsnu trojúhelníku po pravé straně handlera, tudíž je podle znění Zlatého pravidla správně veden na straně k rozhodčímu. Následuje výrazná změna! Handler po dokončení celého trojúhelníku, v místě původního postavení rozhodčího, provede vnitřní obrat s přehozením vodítka z pravé

než tomu bylo doposud. Ať se vám daří a ať se Pythagorovy, Sinovy a Euklidovy věty stanou vašim koníčkem.

Ing. Libuše Brychtová ■

Titulní foto: Závěr figury – postoj před rozhodčím  
Foto: Ing. Hanuš Brychta